

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Зорница Димова Стоянова

УНСС, катедра „Икономика на природните ресурси”

Научна специалност ”Икономика и управление (Аграрен мениджмънт)”

Относно: присъждане на образователната и научна степен „доктор” по докторска програма „Икономика и управление (по отрасли)”, професионално направление ш. 3.8 „Икономика”, към ИАИ, София

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № ДД05-112 от 10.06.2019 на Председателя на ССА

Автор на дисертационния труд: Антон Кирилов Митов

Тема на дисертационния труд: Еко-управлението в земеделските стопанства

I.Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на Антон Митов се състои от увод, изложение в четири глави, заключение и списък на използваната литература. Общият обем на дисертацията е 267 печатни страници. Дисертацията съдържа 45 графики, 33 таблици и 17 фигури.

Дисертационният труд е посветен на актуална проблематика, свързана с еко-управлението в земеделските стопанства. Актуалността на екологичните проблеми, свързани с измененията на климата, изчерпването на природните ресурси, замърсяването на въздуха и почвата, натиска върху природните екосистеми и загубата на биологично разнообразие от една страна и рисковете в земеделието от друга налага търсене на решения, свързани с по-екологосъобразни производства и технологии с цел намаляване на негативните последици от тези проблеми и преодоляването им. Еко-управлението може да отговори на някои от тези предизвикателства както на териториално, така и на секторно ниво и това определя актуалността на темата на разработката.

Целта на дисертацията акцентира на предложението на решения за ограничаване на негативното влияние на земеделските практики върху околната среда на базата на оценка еко-управлението в земеделските стопанства. За постигането на целта в дисертационния труд са поставени за разработване и решаване 4 задачи, които определят границите, в които тя се реализира в отделните части на дисертационния труд.

Възприетият методически подход на изследването е съобразен и произтича от формулираната теза, че прилагането на практики за опазване на околната среда в земеделските стопанства, може да допринесе за намаляване на негативното въздействие и замърсяването на почвата, водата и въздуха от земеделието. В рамките на дисертационното изследване са тествани 4 формулирани от докторанта изследователски хипотези, като акцента се поставя върху необходимостта да се докажат или отхвърлят твърденията, че институционалните механизми, отнасящи се до еко-управлението, са решаващ фактор за прилагането на опазващи околната среда практики в земеделските стопанства; високата ресурсоемкост на прилаганите технологии в земеделските стопанства създава предпоставки за екологичен риск; небалансираната производствена структура и специализация на земеделските стопанства може да допринесе за екологичното неравновесие в околната среда; използваните конвенционални и консервационни системи за отглеждане на земеделските култури и животните могат да повлияват негативно върху състоянието на околната среда чрез замърсяване на почвата,

използваните конвенционални и консервационни системи за отглеждане на земеделските култури и животните могат да повлияват негативно върху състоянието на околната среда чрез замърсяване на почвата, водата и въздуха. В съответствие с поставената теза, цел и задачи са определени обекта и предмета. Обекта е сполучливо определен, а именно земеделските стопанства в България. За предмет на изследването са приети практиките за еко-управление, които се прилагат в земеделските стопанства и тяхното влияние върху околната среда

Използвани са следните методи за постигане на целта на изследването: направен е анализ на данни на Евростат за агроекологичните индикатори в ЕС, формиран е DPSIR модел, осъществен е DEA анализ, прилагат се методите на анализ и синтез, логически и експертен метод и др.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Основното съдържание на дисертацията е изложено в четири глави.

Първа глава представя теоретичните основи на еко-управлението в земеделските стопанства. Висока оценка заслужава представянето същността на понятието агроекология в теоретичен аспект. В тази част на разработката са включени екологичните принципи на растениевъдството, животновъдството и биологичното производство. Като положителен момент в третия параграф може да се определи представената същност и особености на управлението на екосистемите в земеделието. В тази глава се съдържа и литературен преглед на икономиката на екологията и на околната среда чрез представяне на понятия като: пазарен провал, външен ефект, публични блага и др.

Втора глава представя методическата и методологическа рамка на изследването. Положителна оценка заслужава представеният литературен обзор на достиженията в сферата на еко-управлението и измерването на екологичната ефективност в земеделските стопанства. В тази глава се съдържат и методите за анализ, които се използват в дисертационния труд. Представен е модел за изследване на еко-управлението в земеделските стопанства. Определени са равнищата на изследване и индикаторите, които ще се използват.

В трета глава се прави анализ на практиките за еко-управление в земеделските стопанства и се оценява натискът и влиянието на еко-управлението в земеделските стопанства върху околната среда. Представени и анализирани са индикаторите за натиск и за влияние на еко-управлението върху околната среда. В тази глава се съдържа и институционалният отговор на влиянието на еко-управлението в земеделските стопанства върху околната среда.

Четвърта глава представя резултатите от DEA анализа и са предложени насоки за усъвършенстване на еко-управлението в земеделските стопанства. Част от тях са свързани с подобряването на еко-управлението в земеделските стопанства. Други са насочени към подобряване на еко-практиките и еко-политиките в отрасъла.

Заклучението представя обобщени резултати за потвърждаването на тезата и работните хипотези.

Разработката е написана на смислово и граматически издържан език, на висок стил с икономическа насоченост. Не се открива наличие на отклонения, повторения или противоречия. Разработката е балансирана и съразмерна. Докторант Митов използва богат инструментариум от методи за целите на изследването си, умело анализира и оценява първични и вторични източници на информация.

Докторантът е представил седем публикации по разработката – две статии, четири доклада от научни конференции и е съавтор в параграф от монография. Те са пряко свързани с тематиката на дисертационния труд и отразяват основни части от него. Публикациите са в периода 2011-2019 година.

Авторефератът коректно отразява съдържанието на дисертационния труд, като съдържа необходимата логическа последователност. В него са включени общата характеристика на разработката, структурата, съдържанието и кратко изложение на дисертационния труд, приносите, публикациите по темата на дисертацията.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

В дисертацията могат да се очертаят следните научни и научно-приложни приноси:

- ❖ Дообогатени са теоретичните постановки, свързани с понятията агроекология и агроекосистеми в контекста на еко-управлението.
- ❖ Разработена е методика за изследване на еко-управлението в земеделските стопанства, включваща адаптирана и доразвита методическа рамка DPSIR и прилагане на DEA модел за изчисляване и оптимизиране на екологичната ефективност на земеделските стопанства.
- ❖ На базата на осъществения анализ за прилаганите практики, натиска и влиянието на еко-управлението в земеделските стопанства върху околната среда са ранжирани агроекологичните индикатори.
- ❖ Разработени са практико-приложни направления за подобряване на еко-управлението в земеделските стопанства чрез подобряване на екологичните практики в земеделските стопанства и екологичната политика, насочена към тях.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

В дисертационния труд са направени препоръки в три аспекта : 1) насочени към повишаване на ефективността на прилаганите политики и подобряване на административния капацитет на институциите; 2) свързани с индикаторите за институционален отговор съгласно DPSIR рамката и 3) свързани с прилаганите земеделските практики. Как бихте ранжирали тези групи препоръки? Коя от тях според Вас е най-значима за ограничаване на негативното влияние на земеделските практики върху околната среда и природните ресурси?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на Антон Кирилов Митов представлява самостоятелно изследване на актуален проблем, разработен задълбочено и съдържащ всички необходими приноси за изисканата степен. Докторантът показва задълбочени знания в областта на еко-управлението в земеделските стопанства. Дисертационният труд отговаря на изискванията на ЗРАСПБ и на правилника за прилагане на ЗРАСПБ в Селскостопанска академия.

На основа на гореизложеното, оценявам положително разработката и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по докторска програма „Икономика и управление (по отрасли)”, професионално направление ш. 3.8 „Икономика” на Антон Кирилов Митов.

София
22.07.2019

Изготвил становище:
/доц. д-р Зорница Стоянова/